

MÁNTA GYÖRGY Teríték

A rendezőktől nem pártoltak el az égiek, szép tavaszi reggel köszöntött a városra, süttött a nap, a felhőktől megtisztult ég azúrosan fénylett a magasban, akár a tenger, enyhe szél fúj, telve az erdők ózondús illatával.

Próbaidős újonc lévén, aznap a keskeny Mandulás köz és a jóval szélesebb, kanyart kanyarra vető Cseresznyés út kereszteződésében állítottak őrségbe. Nem tagadom, mielőtt elfoglaltam a helyemet, eléggé ideges voltam, sőt idegességemben éjszaka álom se jött a szememre, reggel is csak egy erős kávé sikerült átpréselnem a beszűkült torkomon, annyira féltem ettől a próbatételtől. A jövőm forgott kockán, ha figyelmetlennek bizonyulok, valószínűleg menesztenek, és kezdhetek mindent előlről. Joli mélyen átérezte a helyzetemet, igyekezett önbizalmat önteni belém és megnyugtató, hogy nincs mitől tartanom, ez a nap se lesz kockázatosabb, mint az eddigiek.

Az ország első emberének születésnapján az ünnepi vadászatot eléggé nagy körítés övezte. A környező utakon hajnal óta korlátozták a forgalmat, a mellékutcákat lezárták, a felújított gyalogjárók kockakövein megjelentek a civil ruhás biztonságiak. Nekem mint kezdő, próbaidős újoncnak valószínűleg azért jelölték ki azt a helyet, ahová állítottak, mert a Cseresznyés út bejárata el volt torlaszolva, a Mandulás közben pedig megtiltották az átjárást, jóllehet hétköznap alig vetődött valaki arrafelé, legfeljebb néhány idős asszony, valamelyik piacról érkezve.

A hazai viszonyokhoz képest hatalmasra méretezett vadászparkot sűrű szövésű drótkerítés fogta körül. A első három huzalt hegyes tuskékkal csipkézték ki, s a bozótosba rejtett titkos áramfejlesztőből kétszázhusz voltal töltötték fel. A külsőre módfolótt egyszerű vadászlak belső helyiségeit körültekintő gondossággal tervezték meg és bútorozták be, hogy a vendégek semmiben se szenvedjenek hiányt. Az épület előtt egy meglehetősen nagy átmérőjű, kör alakú tisztást alakítottak ki a teríték számára, középen a máglyával, amelyet mindig az a vendég gyújtott meg, aki a legnagyobb vadat ejtette el.

Minderről persze csak hallomásból tudtam, újoncként nekem tilos volt a vadászpark szigorúan védett területére lépnem. A ház személyzete, az erdészek, a vadőrök, a hajtók ugyancsak a szolgálat kötelékébe tartoztak, őket azonban sokszorosan kipróbált biztonsági emberekként tartották számon.

Mielőtt elfoglaltam az őrállomásomat, ellenőriztem a zakóm alá rejtett pisztolyt és a farzsebemben lapuló adó-vevő készüléket, nem szerettem volna, ha kínos

meglepetés ér, és akár az egyik, akár a másik épp akkor mond csődöt, amikor nem kellene. Szerencsére mind a kettőt rendben találtam.

A vadászat kezdetéről és végéről senkit sem tájékoztattak, még bennünket sem, így azután fogalmam sem volt, hogy meddig kell az őrhelyemen maradnom. Már hosszú órákon keresztül posztoltam az útkereszteződésben, de a kerítés mögül még egyetlen lövés sem hallatszott. Semmi gyanúsat nem tapasztaltam, csupán egy csenevész, nyakörv nélküli kutya kódorgott a kertek alatt, ám arra úgy ráijesztettem, hogy rögtön eliszkolt, és többé nem került a szemem elé.

Őszintén szólva a szolgálathoz nekem vajmi kevésbé fűlt a fogam, még álmomban sem merült fel, hogy valaha is ehhez a kötelékhez fogok tartozni. Mint afféle apátlan-anyátlan, jószándékú és hiszékeny fiú vetődtem a városba, s érettségi bizonyítvánnyal a zsebemben irodai segédmunkákkal kerestem meg a mindennapi kenyérrelváltót, egyik albérletből a másikba költözve. Ha Joli nem bolondul belém a maga zabolátlan szenvedélyével, fogalmam sincs, miféle kacskaringókat vet a sorsom, és végül hol kötök ki, lévén hogy sok minden érdekelt, de úgy igazából szinte semmi sem. Joli azonban, miután megismerkedtünk, majd heteken keresztül velem töltötte az éjszakákat hol ennek, hol annak az ismerősének a kölcsönként lakásában, többé nem engedett ki a karjai közül. Bátran szembeszállt a nagy hatalmú apjával, aki jó ideig hallani sem akart rólam, mint afféle senkiházinak, még a nevetem sem volt hajlandó kiejteni. A lány viszont körömszakadtáig küzdött értem, kötötte az ebet a karóhoz, hajlíthatatlan makacssággal kitartott a szándéka mellett, s botrányt botrányra halmozva térdre kényszerítette az apját: részint egy garzont utaltatott ki vele a kettőnk számára, részint engem, immáron mint a férjét, elhelyeztetett a szolgálat kötelékében, ahol a tábornoki rangot viselő, idősödő apa ritka tekintélyt élvezett. Noha a tábornok a továbbiakban sem rejtette véka alá, hogy mennyire gyűlöli, Joli fittyet hányt az apja mérgére. Szorgosan munkálkodva a közös jövőnkön, amint berendezte az új lakást, a megyeszékhelyen lévő főiskola levelező tagozatára is beíratott, a szolgálat kötelékét ő csak afféle ugródeszkanak tekintette a számomra.

Kijelölt körzetemben meghitt csend és béke uralkodott, a kóborló kutyán kívül, ameddig elláttam, élőlény nem került szüntelenül fürkésző tekintetem elé. Bár szakadatlanul járkáltam, az évszakhoz képest szokatlan meleg kis híján már-már ellankasztott, amikor jelzett az adó-vevőm.

– Egyes hívja a hetest!

– Hetes jelentkezik – válaszoltam a biztonságért felelős ezredesnek, aki kezdettől fogva különös jóindulattal tanúsított irántam.

- Történt valami?
- Jelentem, semmi.
- Tartsa nyitva a szemét!
- Értettem.
- Vége.

Az efféle hívások a rutinszerű ellenőrzést szolgálták, egyszer vagy kétszer már volt részem bennük. Most azonban, sejtelmem sem volt, hogy miért, az ezredes felszólítása, hogy tudniillik tartsam nyitva a szememet, szöveget ütött a fejembe, valami gyanúsítást éreztem a szavai mögött. Ösztönösen arra kellett gondolnom, hogy a jószándékú ezredes figyelmeztetni akart, mivel megsejtette, hogy a tábornok ezen az illusztris napon kíván csapdába ejteni, fölöttebb látványosan, bebizonyítandó a lányának, hogy méltatlanra pocskéolja az érzéseit, és jöttment férjével lejárhatja a család tekintélyét. Ez a baljós gondolat oly mélyen az agyamba fészkelődött, hogy többé képtelen voltam megszabadulni tőle, csupán azt nem tudtam, hogy a csapdát, ha valóban létezik, hol kell keresnem.

Egyszeriben hatalmába kerített az izgatottság. Az őrhelyemet nem hagyhattam el, a kereszteződésből, ahol álltam, a Mandulás közre szabad kilátásom nyílt, a Cseresznyés útból azonban, a sok kanyarulata miatt, csak ötven vagy százméternyi jutott a látóterembe. Rövid töprengés után, lesz, ami lesz alapon, a parancs ellenére nekivágtam a kanyargó Cseresznyés útnak, hogy szétnézzek, nem hatolt-e át valaki a torlaszon. Ha jól emlékszem, a negyedik fordulóig siettem előre, de mivel senkit sem láttam, és semmi gyanúsítást nem tapasztaltam, már loholtam is vissza az őrállomásra.

Alig lihegtem ki magamat, már csiripelt az adó-vevő.

- Egyes hívja a hetest!
- Hetes jelentkezik.
- A Cseresznyés út torlaszát megkerülte egy kerékpáros!
- Értettem!
- A Mandulás köz felé halad.
- Értettem.
- Tartóztassa föl!
- Értettem.
- Vége.

Bármennyit szajkóztam, hogy értettem, értettem, valójában semmit sem értettem. Errefelé rövidek voltak az utak is, az utcák is, ha az a bizonyos kerékpáros valóban átjutott a torlaszon, akkor vagy észre kellett volna vennem, amikor elhagytam az őrhelyemet, vagy már itt kellene lennie, de se híre, se hamva nem volt. Biztonság okából azért meglazítottam a revolverem tokját, s feszülten figyeltem a Cseresznyés utat. Az órára nem pillantottam, de becslésem szerint jó húsz, huszonöt perc is eltelhetett, ám a kerékpáros még mindig nem

bukkant elő. Várakozás közben megint csak Joli apja jutott az eszembe, mintha az ő álnok fondorlata bújna meg ennek a homályos ügynek a hátterében.

Ekkor ért az első meglepetés.

A lejtős Mandulás köz párhuzamosan haladt a vadászpark kerítésével, a kerítéssel szemközti oldalán az elvadult, ápolatlan reketttyést pedig biztonsági okokból kiirtották. Ahogy most ebbe a jól áttekinthető irányba fordultam, ijedtemben kis híján elakadt a lélegzetem. Alig néhány száz lépésnyire az őrhelyemtől egy kerékpárt fedeztem föl, a kerítés dróthálójának döntve, elhagyottan, mintha valaki, kijátszva a figyelmemet, észrevétlenül odacsempészte volna.

Azonnal a helyszínre rohantam, annál is inkább, mert a parkban megkezdődött a vadászat, egyik lövés követte a másikat. Nyugtalanul, kapkodó kézzel alaposan átvizsgáltam a biciklit, de csomagba rejtett, időzített robbanókészüléket, gránátot vagy fegyvert nem találtam se a vázán, se a nyerge alatt, se a gumiabroncsaiban. Közönséges, ártalmatlan kerékpár volt, amelyhez hasonlót sokan használtak a környéken.

Miután az őrállomásomra karikáztam vele, a történetről késlekedés nélkül tájékoztatni akartam az ezredest, de az adó-vevő megelőzött.

- Egyes hívja a hetest!
- Hetes jelentkezik.
- Elfogta már a kerékpáros?
- Jelentem, még nem. Csak egy elhagyott biciklit találtam.

Az ezredes hangja fölcsett.

– Hol az istenben jár a maga szeme? Elvesztette a látását?

– Jelentem...

Nem tudtam folytatni, mert parancsnokom elvágta a szavamat.

– Ha tíz percen belül nem keríti kézre azt az embert, a legsúlyosabb következményekkel nézhet szembe!

– Értettem.

– Vége.

Ennek most már a fele sem volt tréfa. A kerítés mögött hol rövidebb, hol hosszabb szünet után újra és újra megszólaltak a vadászpuskák, s ez a kísérteties dörgedelem, az ezredes fenyegetése meg az eltűnt kerékpáros kis híján pánikba kergetett. Sohasem büszkélkedhettem teherbíró idegzettemmel, a felvételemet megelőző pszichológiai vizsgálaton is éppen hogy csak átcsúsztam. Ennek dacára most minden erőmet összeszedve igyekeztem higgadságot erőszakolni magamra. Az eszembe jutó összes lehetőséget számba vettem, a megfigyelési körzetembe vetődött kerékpáros rejtélyével azonban nem sikerült megbirkóznom, bármennyire erőltettem az

agyamat. Valóban veszélyt jelent a vadászatra ez a párává foszlott ember, vagy azt a csapdát testesíti meg, amelyet az apósom állított elém? Az ezredes tényleg a javamat szolgálja, vagy most már csak színleli a velem szemben eddig tanúsított jóindulatot, és mátol fogva ő is Joli apjának a kezére játszik?

A szélvész sebességével ezek a gondolatok cikáztak a fejemben, amikor a második meglepetés ért.

Miközben a parkban egymást váltva dörögtek a pus-kák, a Cseresznyés út helyett a Mandulás közben tűnt föl egy férfi. A távolból úgy tetszett, hogy a harmincas éveiben jár és izmos testalkatú, lassan, ráérősen emelgette a lábát, mintha sétálna. Azon a helyen, ahol én a kerékpárra bukkantam, megállt, majd csodálkozva nézelődni kezdett. Ahogy megakadt rajtam a pillantása, és valószínűleg a mögöttem lévő biciklit is észrevette, azon nyomban felém indult, gyors léptekkel, fölhangyva a kényelmes sétával.

Semmi kétségem sem volt, az közeledik az örhe-lyemhez, akit eddig hiába kerestem. A váratlan siker úgy megdobogtatta a szívemet, hogy még a torkomban is kalapált. Tudtam, hogy most a beosztásomhoz méltó határozottsággal kell viselkednem, nem mutatkozhatok annak, aki a lelke mélyén vagyok.

Az erős járomcsontú, meglehetősen kemény arcélű férfi, amint megállt előttem, anélkül, hogy köszönt volna, rögtön a kerékpárra bökött a mutatoujjával.

– Hogy kerül ide ez a bicikli?

– Úgy, hogy idehoztam – feleltem akkora magabiz-tossággal és nyugalommal, hogy nem akartam hinni a fülemnek.

– Ez a bicikli az enyém, és nem a magáé. Nem volt joga hozzányúlni.

– Téved.

Az ismeretlen élesebb hangra váltott.

– Most viccel?!?

– Nem viccelek.

Civilben lévén, előhúztam zsebemből az igazolvá-nyomat, és felmutattam neki.

– A biztonsági szolgálatához tartozom. Legyen szíves, igazolja magát.

A férfin nem látszott különösebb meglepetés, mind-össze a szája szélét húzta el, és lejjebb eresztette a hangját.

– Vagy úgy... – mondta.

A kérdésekre adott válaszai egytől egyig megegyez-tek a személyi igazolványa bejegyzéseivel, a dolognak ez a része tehát rendjénvalónak mutatkozott.

– Sajnálom, de be kell kísérem az örszobára – kö-zöltem vele hűvösen, miközben az igazolványát zsebre dugtam.

A kerékpáros arcán valami meghökkenésféle tükrö-ződött.

– Engem...?

– Magát.

– Elárulná, hogy miért...?

– Azért, mert tilosban tartózkodik.

– Hogyhogy tilosban tartózkodom...?

Úgy látszott, vagy nem érti, hogy miről beszélek, vagy alakoskodik, és meg akarja játszani a tájékozatlant.

– Ez a környék ma zárt területnek minősül.

A férfi összeráncolta a homlokát.

– Már megbocsásson, de én ezt honnan tudjam?

– Minden utca torkolatában ott a behajtani tilos táb-la, és a táblák alá öles betűkkel ki van írva, hogy ma gyalogszerrel sem szabad közlekedni ezeken az utcákon – mondtam.

– Ne haragudjon, de nem vettem észre.

– Se a táblát, se a feliratot?

– Egyiket se.

Tetőtől talpig végigfuttattam rajta a pillantásomat.

– Ezt úgy értem, hogy nem tud olvasni?

A férfi arcátlanul a szemembe vigyorgott.

– Dehogy, csak figyelmetlen voltam.

A pökhendi vigyor láttán most már semmi kétségem sem volt afelől, hogy a biciklista a csalétek szerepét töl-ti be abban az alattomos cselszövésben, amelyet apó-som eszelt ki a rovásomra. Keblet duzzasztó öröm úrhodott el rajtam, hogy sikerült túljárnom az eszén, hogy sikerült meghiúsítanom a szándékát.

Igyekezve palástolni az örömeimet, a férfit néztem.

– Induljunk – mondtam. – Az örszobán majd tisztáz-hatja magát.

Indulás előtt szerettem volna tájékoztatni az ezredest a legújabb fejleményekről, a kerékpáros azonban ke-resztülhúzta a tervemet. Mialatt a hívószámokat billeg-tettem az adó-vevőn, ő élt a kínálózó alkalommal, föl-pattant a biciklire, és se szó, se beszéd, faképnél hagyott.

Azonnal rohanni kezdtem utána.

– Álljon meg! – kiáltottam teli torokból.

A férfinak esze ágában sem volt megállni, vadul ta-posta a pedált, valósággal száguldott lefelé a Mandulás köz lejtőjén.

– Álljon meg! – ordítottam újra. – Ha nem áll meg azonnal, lövök!

Mivel a távolság vészjóslóan nőtt közöttünk, kibizto-sítottam a revolveremet, és egy figyelmeztető lövést eresztettem a magasba.

A kerékpáros ebből megértette, hogy nem babra megy a játék, és veszélyben forog a testi épsége vagy akár az élete is. Kacsaringózni kezdett a biciklivel, hol jobbra, hol balra rántotta el a kormányt, az egyensúlya

azonban így sem ingott meg, csak a sebességéből vesztett valamennyit.

Tudtam, ha szétrepesztem a tudómet, akkor sem érem utol, ezért megálltam, s a kormányrúdra hajló háttára irányítva a pisztolyomat, meghúztam a ravaszt. A futásban kimerülve remegett a karom, az első lövés éppen úgy célt tévesztett, mint a második. Amikor a harmadik golyó is kisüvített a revolverem csövéből, a biciklista már eltűnt a szemem elől, a Mandulás köz végéhez érkeve rákanyarodott arra a keresztutcára, amelyen már szabad volt a közlekedés.

Tehetetlenül álltam a park kerítése tövében, s miközben légszomjammal küzdve zihálva szedtem a levegőt, azon törtem a fejemet, hogy mihez fogjak. Joli jutott az eszembe, ő sokat segíthetett volna, de sajnos hiába tárcsáztam föl a számát a sarkon levő telefonfülkéből, nem találtam a munkahelyén, elküldték egy tárgyalásra. A parancsnokomnak nem merem jelenteni, hiszen ha beszámolok neki a történetről, önként rohanok a veszembe. Vállalva a reménytelent, taláalomra nekivágtam az utcáknak, hátha szerencsém lesz, s így vagy úgy nyomára lelek a szökevénynek.

Rövidesen azután kiderült, hogy elszánt próbálkozásom csupán gyermeteg hiszékenységemről árulkodik. A városban, bár biztonsági keretek közé szorítva, de zajlott a hétköznapi élet. Szép számban akadt biciklista, ám jobbra nő, és az a kevés férfi, aki a szemem előtt kerekedett az úttesten, semmiben sem hasonlított arra, akit nyakon akartam csipni. Ahogy róttam az utcákat, és múlt az idő, egyre világosabbá vált számomra, hogy vesztettem, apósom cselvetését siker koronázta, ráadásul fényesebb, mint amilyennek remélte. Végül is nem csupán a kerékpáros szökött ki a kezemből, de most, anélkül, hogy engedélyt kértem volna rá, az őrhelyemet is elhagytam, ez pedig, bárhogy csürjük-csavarjuk a szót, mindenképpen súlyosan büntendő parancsszegésnek minősül. Igaz, sok körülmény szolgált a mentségemre, de az elkerülhetetlen számonkérés folyamán ezzel senki sem foglalkozik majd, ebben biztos voltam.

Reménykedve a sors könyörületességében, Joli munkahelyére siettem, végtére azzal a hurokkal, amelyet a nyakamra csomóztak, azzal őt is foglyul ejtették, talán sokkal inkább, mint engem. Abban bíztam, hogy az apját, mint a házasságunk előtt, megint térdre tudja kényszeríteni, minthogy a biztonságiak legfőbb vezetőjét csak ő, az egyetlen és rajongva szeretett lánya tudta volna eltéríteni a szándékától. A szerencse azonban elpártolt tőlem, feleségem még mindig nem érkezett vissza a városból, és szobatársainak fogalmuk sem volt arról, hová ment tárgyalni a főnökével.

Mérlegelve szinte kilátástalan helyzetemet, egyre vadabb ötletek villantak föl a fejemben, amikor ismét megszólalt az adó-vevő.

– Egyes hívja a hestet!

– Hetes jelentkezik – válaszoltam, jóllehet ezt a két szót is alig sikerült kipréselnem a torkomból.

– Azonnal jöjjön a vadászparkba!

– Jelentem, én nem léphetek a park területére.

– Most léphet.

– Értettem.

– Vége.

Nehéz volna számot adnom arról, hogy mit éltem át, amíg a park kapujához érkeztem. A húsz percnyi gyaloglás utolsó harmadában már csak azon fáradoztam, hogy megpróbáljak határozottságot mutatni, férfias méltósággal tudjak majd a feletteseim szemébe nézni.

A vadászpark kapujában hatan álltak őrséget, négy egyenruhás és két civilbe öltözött biztonsági.

Bár egyikükkel sem találkoztam még, mintha számítottak volna a jöttömre, az igazolványomra sem voltak különösebben kíváncsiak, minden teketória nélkül utat nyitottak előttem. Az egyik civil el is kísért a gyalogút sarkához, hogy megmutassa, merre kell mennem.

Időközben bealkonyodott, így a kanyargó utat szegélyező dús sövény bokrai közül nem láthattam, hová fogok megérkezni. Egy lehalkított zenegépből vagy rádióból az a közismert mozgalmi induló hallatszott, amelynek a dallamával hovatovább már az óvodásoknak is tele volt a fülkük. Amikor az út végéhez érkeztem, nyomban megálltam.

A vadászpark terasza tárult a szemem elé. A terasz népies mintázatú tartóoszlopaire tompított fényű lámpákat szereltek, amelyek finom, szűrt fényt sugároztak a vendégseregére. A magas rangú meghívottak, pohárral a kezükben, épp fölemelkedtek az asztaluktól, s leplezetlen kíváncsisággal figyelték a máglyát, melyet, némi segédlettel, most próbált lángra lobbantani az ország első embere.

A terasz mellett, a gondosan elgereblyézett salakos előtérben egy kisebb csoport verődött össze, ki egyenruhában, ki civilben. Apósomat és az ezredest pillanatok alatt fölismertem közöttük, sőt a kedélyesen beszélgető társaság jobb szélén mintha a szökevény kerékpáros is ott terpesztette volna a lábát, bár ebben korántsem voltam biztos, elképzelhető, hogy csupán fölbolygatott képzeletem tévesztett meg.

Az adó-vevőn kapott parancs értelmében az ezredes előtt kellett volna megjelennem. Miután összeszedtem a bátorságomat, s néhányszor mélyen tudómba szívtam az üdítően friss levegőt, el is indultam feléje, ám ahogy kettőt vagy hármat léptem, már meg is torpantam. Apó-